

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 18.

Lýsingaprísir fyri þettireglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísnum.

Leygardagin 1. mai 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brévsavonarstöðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

11. árg.

Í øllum londum, har ið arbeidaraflokkurin er vakinn og medvitandi um styrkina í savningini av allari arbeidarastattini, er 1. mai vorðin fylkingardagurin mikli.

Undir felaga og arbeidaramerkjum veitrandi hátt á stongum fara túsundir og aftur túsundir av frælslyntum monnum og kvinnum í kravgongum og savnast so til lyftandi og manandi fundir við eggjandi og mergjandi songum og røðum.

1. mai er av sonnum háttardagurin mikli, felagsdagurin mikli, fylkingar- og stríðsfernisdagurin mikli hjá fjøldini, hjá tí frælsisstrebandi flokkinum kring heimin.

Hvussu ber tað til, at vit Føroyingar eru eftirbátur her? Hvat er orsøkin til, at vit ikki eru uppi í hesari stóru alheimsfylking?

Er tað tí, at her valdar kuldin og svøvnurin? Er tað tí, at arbeidarafjeldin, fiskimaðurin og arbeidarin enn ikki er vorðin medvitandi um ta bjargandi styrki, ið liggur í savningini, samgonguni av allari fjøldini um kravið um fullan og heilan livsrætt og um ikki at helma á, fyrr enn eingin tjóðraður og forfjónaður og armur státtur er manna millum meir?

Vit kvíða fyrri, at so man vera. Og tí rópa vit í dag til ta stríðandi Føroya fjøld, Føroya arbeidara og fiskimann og hvønn frælslyntan mann og hvørja friborna kvinnu:

Latum ikki timaglasíð renna leingi aftrat, áðrenn kvinnur og menn úr hvørjari bygd og hvørjum bygðalagi í Føroyum savnast til kravgongu 1. mai saman við alheims arbeidarafjeldini!

Leggið hvør í sínum lagi allar árar um borð og alla orkuna á at vekja fólk ið í bygd og bý til eitt medvitandi fólk um máttin, tað eigur, tá ið fjeldin, hin strevandi fiskimanna og arbeidarafjeld, er runnin saman til eina óbrótiliga heildarkraft, har ið allir eru sum ein og ein sum allir í stríðnum fyrri at lyfta seg upp úr armóðini, upp úr vesældóminum, upp til friari og rúmari og betri og rættvísari og menniskjaligari kor og livstreytir!

Spaniastríðið.

Eingin hevur higartil kunnað spáa í tí spanska stríðnum. Tá ið best hevur verið røpt upp um, at nú var sigurin Francos, komu tíðindini nakrar dagar seinri við sigurinum hjá stjórnarmonnum.

Fyri stuttum vóru menn so at siga samdir í at halda, at aftaná hin stóra brestin við Guadalajaravígstoðini var Franco styrki mókað burtur, so at honum valla kom at standa til bóta. Hesa ætlan og metan um

umstöðurnar á stríðsvøllum var líkasam undirstrikað av teim fylgjandi tíðindunum um framvegis framgongu fyrri stjórnarmennin. Men. . . . So varð ikki. Framgonga stjórnarmanna varð steðgað bæði á Madrids og øðrum frontum — og teir stríðandi stóðu sum villir hundar

til reiðar at leypa á hvønn annan. Og nú frættist, at aftur einuferð hevur eyðnan skift á stríðsvøllum. Upppreisnarmennir boða frá stórsigri við hin baskiska frontin. Baskaranna heilaga bý hava teir javnað til jarðar. Har er ikki steinur eftir á steini — og har báðu tó 10.000 menniskju. Veldigan harm hevur tað elvt millum Baskararnar og øll mentunarfólk, at uppreisnarmennir við týskum fljúgvumaskinum og týskum bombum hava týnt henda bý, særliga Baskaranna heilaga klostur, ein týning, ið ongar milliónir kunnu endurgjalda. Hetta herverk verður mettt fyrri eitt hitt herviligasta og mest barbariska í øllum tí djevulska bróðurblóðbaði, sum er farið yvir Spanialand. Ensk blóð skriva so at siga øll harmgreinir yvir hetta ræðuliga »barbarie«. Kann nakar og enn og minni nakar kristin góðkenna hesar valdsmenn sum menniskjur?

— Uppreisnarherforarin Mola hevur sent boð til Bilbao, at fall teir ikki yvirgeva seg har, vil hann eisini slætta henda vakra og stóra bý, so einans rúkandi toftir skulu siggjast. Hann sigist at hava tíkið um 20 smábýir við hin baskiska frontin.

Bilbao var annars komin at evstu stund vegna matrot. — Francos »blokade« ella kringseting var tætt við at kunna forða allari tilforðslu av matvorum til býin. Ymisk ensk

KØDCENTRALEN

TH. 173. KONGEBROEN TH. 173.

Allid 1. Kl. ungt Oksekød,
Paalæg og Konserver.
En Gros & En Detail.
Bygdeordrer ekspederes omg.

skip, sum skuldu fara til Bilbao, máttu venda við og halda inn í franska havn. Tað vóru einuferð bert hermennir og hospitalini, ið fingu føði. Hitt meina fólk ið var prísgevið svoltinum. Men so brutu tey ensku skipini steingil frá sjónum. Hitt stóra enska krigsskipið »Hood« fylgdi skipunum til triggjansflamarkið. Innanfyri har kunnu Francos krigsskip einki gera vegna tær langtøkkandi kanóur frá landinum. Nú hevur fólk ið í býnum aftur nóg mikið til matna. Hin stóri spurningurin er nú:

Verður uppreisnarmannsins Molas hóttað at ganga út?

Baskararnir sigast at hava svarið heldur at týnast av foldum enn koma undir uppreisnarmanna djevulska harðræði. Og hevur sostatt hóttað einans eggjað til harðari mólstøðu.

Hetta stóra áløpið, ið nú fer fram frá uppreisnarmanna síðu, sýnist eftir øllum tekjum at doma at stava frá nýggjari hjálp frá Týskalandi. Soleiðis kann nevast, at ymsar óavgjagningar granatir bera týski merki, tær eru yvirsáddar við teirri týsku orðini.

Varðin. - 25 ára samkoma.

18. apríl 1912 - 18. apríl 1937.

Hóskvöldið, ið fór, komu limir Varðans saman í Klubbanum, einir 60 í tali, harimillum fleiri av teim fðnastu arbeidarótum felagsins gjøgnum hesi árin. Formaðurin, ið nú er, Richard Long, gav eitt yvirlikt yvir felagsins søgu, mintist menn, ið ikki vóru longur, ella ikki vóru við í samkomuni, takkaði starvsbróðrum í hesum felag fyrri gott samarbeiði, takkaði limunum og logtingi fyrri holla undirtøku og trúgvan samhug. Síðani røddu aðrir góðir menn: Próstin J. Dahl, ein fírtarin (sum nú í samarbeiði við Varðan hevur lagt úr hondum tann stórtingna mentunarfong, eina føroyska nýggjatestamentu) mintist ta fyrstu tíðina. M. A. Jacobsen bókaforður helt tað vera stórvægis vunnið fram gjøgnum Varðans arbeiði bæði innan- og utoanoyggja. H. A. Djurhuus helt,

Varðin hevði givið einar 40 bokur út, alt var í vøkstri, alt dróg á seg. Th. Petersen, bankastjóri, mælti til at taka eitt tak fyrri at fáa fólk til at hava meira góðsku fyrri bókunum, so bokur ikki bert verða lisnar men eisini goymdar og víðar. L. Zachariassen sá, at tað gróði av Varðans arbeiði, men hann saknaði tann eldhuga í teim ungu í dag, sum var í fyrta ættarliði. Poul Isaksen mintist ta gomlu tíðina, Føroyingafelags- og Ungmannafelags-tíðina haðan røtur Varðans eru sprollnar. Andr. Ziska mintist trupulleikarnar, sum Varðin bardist við í fyrstuni, og segði so vakurt frá, hvussu seigur trúgvur góðvilji so glaðiliga vann á allari mólstøðu.

Øll samkoman tóktist standa sum ein maður um Varðan og ynskti í besta samfjóljóði Varðanum »langa framtíð og góða«.